

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Economía e Organización de empresa		Código	670G01010
Titulación	Grao en Arquitectura Técnica			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Análise Económica e Administración de Empresas			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado	Barbeito Roibal, Susana Maria Nieto Uria Ribeiro De Almeida, Arturo J.	Correo electrónico	susana.barbeito@udc.es a.nietouria@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Con esta asignatura el alumno, futuro ingeniero de la edificación, conocerá y comprenderá el entorno económico en el que desarrollará su actividad profesional, bien como profesional liberal independiente, como asalariado en empresa constructora o inmobiliaria, o como funcionario de las Administraciones Públicas. El contenido teórico de la asignatura tiene un carácter básico e introductorio, existiendo la posibilidad de ampliar y profundizar muchos de sus aspectos a través de otras asignaturas del Plan de Estudios. El alumno alcanzará un conocimiento global de los conceptos básicos de Economía general, Economía de la Empresa, Gestión de recursos y Análisis de inversiones. En la parte de Economía general conocerá el marco en el que se mueve la economía actual, a nivel básico, desde una óptica microeconómica. En el bloque Economía de la Empresa caracterizará a la empresa en general, identificará sus formas jurídicas y los requisitos legales para su constitución. Por último, aprenderá a realizar análisis de viabilidad de proyectos de construcción.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A10	Coñecer as técnicas de xestión económica e de xestión de empresas así como da xestión e optimización dos recursos humanos e materiais necesarios.
A13	Realizar medicións, presupostos e avaliación de custos na edificación.
A21	Aplicar as técnicas de control e xestión económica da edificación.
A33	Analizar a viabilidade urbanística de solares e elaborar documentos relacionados co planeamento, xestión e control urbanístico.
A34	Realizar asesoramentos inmobiliarios.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Capacidade de organización e planificación.
B3	Capacidade para a procura, análise, selección, utilización e xestión da información.
B4	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.
B5	Capacidade para a resolución de problemas.
B6	Capacidade para a toma de decisións.
B7	Capacidade de traballo en equipo.
B8	Capacidade para traballar nun equipo de carácter interdisciplinario.
B10	Habilidades nas relacións interpersoais.
B12	Razoamento crítico.
B13	Compromiso ético.
B14	Aprendizaxe autónomo.
B15	Adaptación a novas situacións.
B23	Orientación a resultados.
B24	Orientación ao cliente.
B25	Hábito de estudo e método de traballo.
B27	Capacidade de comunicación a través da palabra e da imaxe.

B28	Capacidade de improvisación e adaptación para enfrontarse a novas situacións.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer as técnicas de xestión económica e de xestión de empresas así como da xestión e optimización dos recursos humanos e materiais necesarios.	A10 A13 A21		
Realizar medicións, presupostos e avaliación de custos na edificación	A13 A21 A33 A34	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B12 B13 B15 B23 B24	C1 C3 C4 C5 C6
Capacidade de análise e síntese. Capacidade de organización e planificación. Capacidade para a procura, análise, selección, utilización e xestión da información. Capacidade para a resolución de problemas. Capacidade para a toma de decisións. Capacidade de traballo en equipo. Capacidade para traballar nun equipo de carácter interdisciplinario. Capacidade para traballar nun contexto internacional. Habilidades nas relacións interpersoais. Razoamento crítico. Aprendizaxe autónomo. Adaptación a novas situacións. Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica. Creatividade e innovación. Iniciativa e espírito emprendedor. Capacidade de liderado, diálogo e negociación. Capacidade de razoamento, discusión e exposición de ideas propias. Capacidade de improvisación e adaptación para enfrontarse a novas situacións.	A10	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B10 B12 B13 B14 B15 B25 B27 B28	C1 C3 C4 C5 C6

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1: INTRODUCCIÓN. CONCEPTOS BÁSICOS.	A Economía e a súa segmentación. Modelos Económicos. Tipos de bens. Factores de produción. Fronteira de posibilidades de produción. O concepto de custo de oportunidade. Mercado. 5 Forzas competitivas (Porter). Fallos de mercado.

TEMA 2: OFERTA, DEMANDA E ELASTICIDADE.	A función e a curva de demanda. Factores que influen na demanda. A función e a curva de oferta. Factores que influen na oferta. O excedente do consumidor e o excedente do produtor. Equilibrio e desequilibrios de mercado. A elasticidade. Elasticidade prezo da demanda e elasticidade renda.
TEMA 3: ASPECTOS BÁSICOS DA EMPRESA	O concepto de empresa, a súa caracterización e as súas unidades básicas. Clases de empresas. Datos estatísticos sobre empresa en España e Galicia. Empresa e IBEX-35. A retribución aos accionistas. O dividendo.
TEMA 4: PRODUCCIÓN E CUSTOS. COMPETENCIA PERFECTA.	A función de produción. Eficiencia técnica. Curto / longo prazo (factores fixos / factores variables). Produto marxinal dun factor. Rendementos a escala. Factores fixos e factores variables. Produtividade total. Produtividade media. Produtividade marxinal. Custos. Curto / longo prazo (custos fixos / custos variables). Custo marxinal. Custo medio. Desenvolvemento gráfico das curvas de custos. Optimización de custos: mínimo de explotación e óptimo de explotación. Concepto de competencia perfecta. Desenvolvemento gráfico das curvas de custos en Competencia perfecta.
TEMA 5: O INVESTIMENTO E OS SEUS MÉTODOS DE CÁLCULO.	Investimento empresarial. Conceptos básicos. Métodos de investimento. Métodos de investimento estáticos: Método de comparación de custos, método do payback, método do fluxo de caixa total, método da taxa de rendemento. Métodos de investimento dinámicos: Método do Valor Actual Neto (VAN), método da Taxa Interna de Rendemento (TIR), método do payback descontado, método da taxa de valor actual e método custo-beneficio.
TEMA 6: AMORTIZACIÓN, PRÉSTAMOS E MEDIOS DE PAGAMENTO.	Conceptos básicos. Diferenciación entre Métodos de amortización sen intereses e con intereses. Clases de tipos de interese (interese simple e interese composto) TAE. Métodos de amortización sen intereses: Método lineal ou de cotas fixas, método dos números díxitos. Métodos de amortización con intereses (préstamos): o método francés e o método americano. Instrumentos de financiamento a curto prazo (Liñas de crédito, diferenza entre liña de crédito e préstamo, liñas de desconto). Instrumentos de financiamento a longo prazo (leasing, renting, préstamos hipotecarios (Euribor) e préstamo promotor). Medios de pagamento: cheque persoal, cheque bancario, obriga de pagamento, letra de cambio.
TEMA 7: APANCAMENTO E RENDIBILIDADE.	Conceptos básicos: Punto de equilibrio, marxe de contribución, contribución marxinal, ratio de contribución marxinal, punto morto. Albor de rendibilidade. Apancamento operativo. Apancamento financeiro. Rendibilidade: ROE e ROI
TEMA 8: TIPOS DE SOCIEDADES E O PROFESIONAL AUTÓNOMO.	Tipos de sociedades. Sociedade Anónima versus Sociedade Limitada. O profesional autónomo, tipos de autónomos.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A10 A13 A21 B1 B5 B6 B12 B13 B23 B24 B25 C4 C5	30	30	60
Solución de problemas	A10 A13 A21 A33 B1 B4 B5 B6 B12 B13 B14 B15 B23 B24 B25 B27 B28 C3 C6	30	30	60

Traballos tutelados	A10 A13 A21 A33 A34 B1 B2 B3 B4 B7 B8 B10 B12 B13 B15 B23 B24 B27 B28 C1 C3 C4 C5 C6	0	19	19
Proba mixta	A10 A13 B1 B14 B25	1.5	0	1.5
Atención personalizada		9.5	0	9.5
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O desenvolvemento das horas teóricas terá forma de lección maxistral.
Solución de problemas	A asistencia aos grupos interactivos é obrigatoria. En cada clase resolveranse exercicios numéricos. O alumno poderá acceder a eles con antelación a esta, co obxectivo de que os traia resoltos, para así poder discutir os posibles erros.
Traballos tutelados	Os alumnos ao longo do cuadrimestre realizarán dous traballos en grupo. A non realización dos traballos supón a non superación da materia.
Proba mixta	Realizarase na convocatoria oficial da materia (nas dúas oportunidades de exame). Constará de 20 preguntas tipo test, referidas a todos os contidos teóricos desenvolvidos ao longo do cuadrimestre (restarán as respostas erróneas)

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Para a realización dos traballos tutelados, en grupo, é importante consultar cos profesores os avances que se van realizando, para que estes poidan ofrecer, en cada caso, as orientacións necesarias que aseguren a aprendizaxe dos alumnos, así como, a calidade dos traballos de acordo cos criterios que se indicarán en clase e se colgará na plataforma moodle. O seguimento farase, grupo a grupo, en horario de titorías ou vía correo electrónico.
Solución de problemas	
Traballos tutelados	
Proba mixta	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A10 A13 A21 B1 B5 B6 B12 B13 B23 B24 B25 C4 C5	A avaliación desta metodoloxía levarase a cabo na proba de resposta múltiple.	0
Solución de problemas	A10 A13 A21 A33 B1 B4 B5 B6 B12 B13 B14 B15 B23 B24 B25 B27 B28 C3 C6	A corrección e defensa dos exercicios propostos para as clases prácticas, será levada a cabo polos alumnos.	10
Traballos tutelados	A10 A13 A21 A33 A34 B1 B2 B3 B4 B7 B8 B10 B12 B13 B15 B23 B24 B27 B28 C1 C3 C4 C5 C6	1. O primeiro traballo puntuará un máximo do 15% da nota final. 2. O segundo traballo puntuará un máximo do 35% da nota final. Esta porcentaxe componse de dúas partes: . 15% o propio traballo e, . 20% a defensa e explicación detallada deste.	50

Proba mixta	A10 A13 B1 B14 B25	Levarase a cabo na data determinada oficialmente no calendario de exames da EUAT (nas dúas oportunidades de exame: Xuño e Xullo). Constará de dúas partes: A primeira parte correspóndese coa de resolución de problemas. É a segunda parte será un test con 20 preguntas de resposta única. Cada parte terá un peso de 50% da nota da proba. Cada resposta correcta vale 0.5 puntos, as preguntas que non respondades non puntuán e as repostas erróneas restan 0.17. Posteriormente farase a ponderación 50%-50% Nota mínima: 4/10	40

Observacións avaliación

É de aplicación a

normativa de evacuacións, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grado e mestrado universitario, de la UDC (30/04/14):

Os alumnos

coñeceran as cualificacións dos traballos antes da realización do exame (Xuño ou Xullo). Os

criterios de avaliación e cualificación son, exactamente, iguais nas dúas oportunidades de exame (Xuño e Xullo). Os alumnos

que se matriculen a ?tempo parcial?, deberán comunicárselo o profesor. As guías para a realización dos traballos tutelados ou de calquera outra práctica

ou exercicio proposto polo profesor estarán colgadas na plataforma Moodle, coa suficiente antelación. Calquera

información, aviso os alumnos, ? colgarase nesta plataforma. Enviarase un e-mail notificándoo. É

altamente recomendable a asistencia a clase e o seguimento de todas as actividades programadas na materia. Na defensa

oral do traballo tutelado, participarán tódolos compoñentes do grupo responsable da súa elaboración. Para

aqueles alumnos que cumpran os requisitos esixidos para o acceso á proba

adiantada, o criterio de avaliación será un 50% -50%. É responsabilidade do alumno consultar a dirección de e-mail ca UDC lle asigne.

Fontes de información

Bibliografía básica	O material básico, para o seguimento da materia, estará colgado na plataforma dixital Moodle. Este material débese completar coa bibliografía complementaria.
Bibliografía complementaria	Truyols Mateu, Sebastián; Sardón de Taboada, María Isabel; Carrión Morillo, David (2009). Economía y organización de empresas para ingeniería en edificación. Delta Publicaciones Universitarias, S.L. Barbeito Roibal, Susana (2003). Iniciación a la Economía para ingenieros. Producción y Costes. Tórculo Artes Gráficas, S.A. Llinares Millán, María Del Carmen (2001). Economía y organización de empresas constructoras. Valencia. Editorial UPV, D.L Mochón Morcillo, Francisco (2000). Economía. Teoría y política. McGraw Hill I cepeda-M. Lacalle y otros (2004). Economía para ingenieros. Thomson Mª Pilar López-Jurado (coord) (2008). Guía práctica de la economía de la empresa y entorno (teoría y ejercicios). Universitat de Barcelona

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías